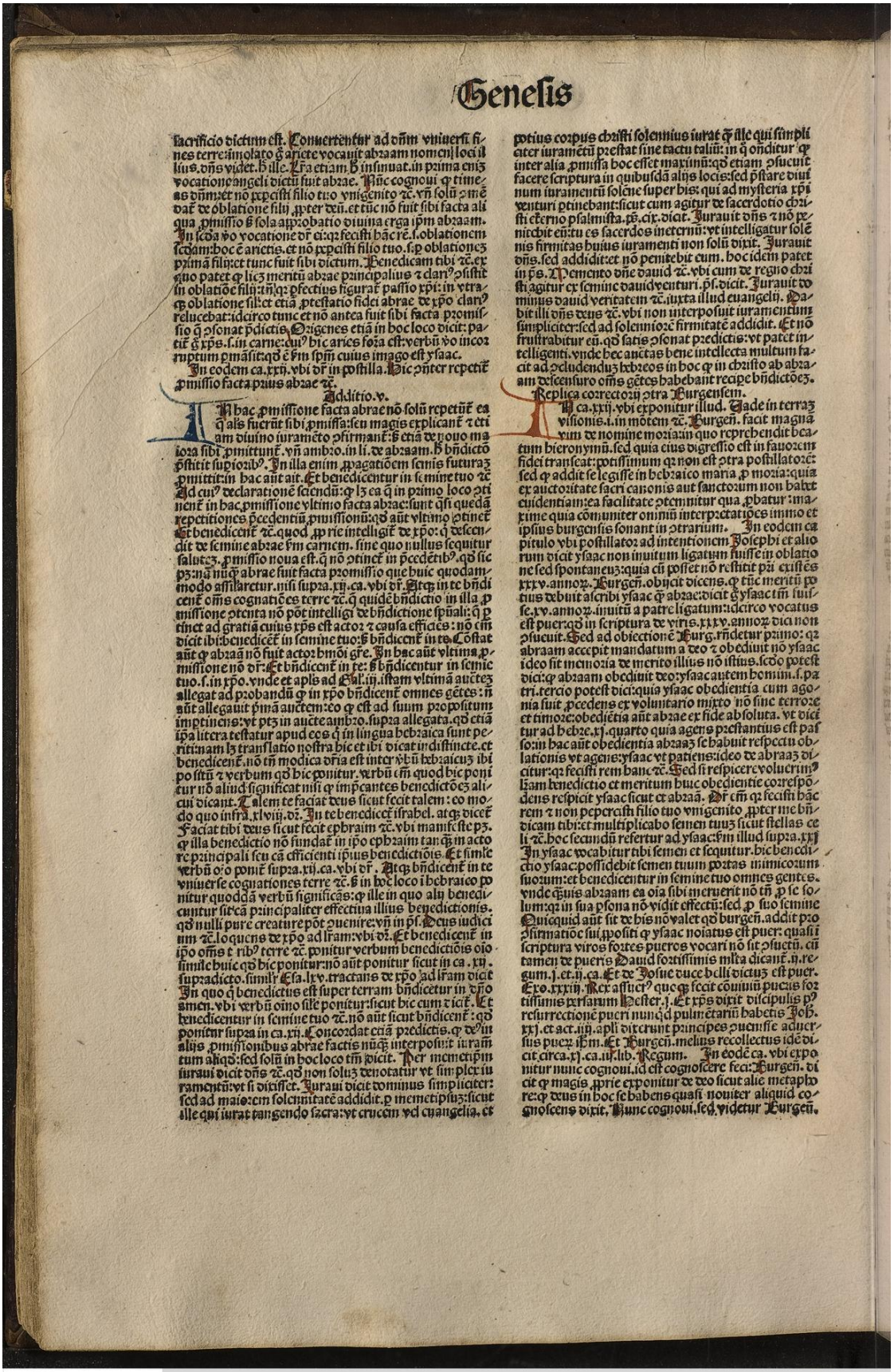

Genesis

sacrificio dictum est. Conuertentur ad dñm vniuersi fines terre: immolato q̄ arietē vocauit abraam nomen loci illius. dñs videt. h̄ ille. Ita etiam h̄ insinuat. in prima eius vocatione angeli dictū fuit abrae. Nūc cognoui q̄ timeas dñm: et nō pepercisti filio tuo vnigenito ꝛc. vñ solū p me dat̄ de oblatione filij. p̄ter deū. et tūc nō fuit sibi facta aliqua p̄missio ꝙ sola approbatio diuina erga ipm abraam. In scōa vō vocatione dr̄ ei: q̄ fecisti hāc rē. s. oblationem scām: hoc ē anctis. et nō pepercisti filio tuo. s. p oblationez primā filij: et tunc fuit sibi dictum. Benedicam tibi ꝛc. ex quo patet q̄ licz meritū abrae principalius ꝛ dam⁹ assistit in oblatiōe filij: tñ q: pfectius figurat passio xpi: in vtraq̄ oblatione fuit et etiā p̄testatio fidei abrae de xpo dam⁹ relucebat: idcirco tunc et nō antea fuit sibi facta promissio q̄ sonat p̄dictis. Origenes etiā in hoc loco dicit: patet ꝙ xps. s. in carne: cui⁹ hic aries figurat est: verbū vō incorruptum q̄ assumpsit ē fm ipm cuius imago est ysaac.

In eodem ca. xxij. vbi dr̄ in postilla. Hic p̄ter repetitā promissio facta patri⁹ abrae ꝛc.

Additio. v.

In hac promissione facta abrae nō solū repetitur ea q̄ alias fuerūt sibi promissa: seu magis explicant ꝛ etiam diuino iuramēto confirmant: s etiā de nouo maiora sibi promittunt. vñ ambro. in li. de abraam. h̄ dictō ostitit supiora⁹. In illa enim p̄gratiōem scanis futura promittit⁹ hic aūt ait. Et benedicentur in semine tuo ꝛc. Ad cui⁹ declarationē sciendū: q̄ in ea q̄ in primo loco ponent in hac promissione vltimo facta abrae: sunt q̄si quedā repetitiones precedentiū promissionū: q̄ aūt vltimo ponet Et benedicent̄ ꝛc. quod p̄ rie intelligit̄ de xpo: q̄ descendit de semine abrae fm carnem. sine quo nullus sequitur salutez. promissio nouа est. q̄ nō ponet in precedentib⁹. q̄ sic p̄z: nā nūq̄ abrae fuit facta promissio que huic quodammodo assimilaretur. nisi supra. xij. ca. vbi dr̄. Atq; in te b̄dicent̄ omnes cognationes terre ꝛc. q̄ quidē b̄dictio in illa promissione ponenta nō pōt intelligi de b̄dictione spūali: q̄ p tinet ad gratiā cuius xps est actor ꝛ causa efficax: nō cū dicit ibi: benedicēt in semine tuo: s b̄dicent in te. Cōstat aūt q̄ abraā nō fuit actor hmōi grē. In hac aūt vltima promissione nō dr̄: Et b̄dicent in te: s b̄dicentur in semine tuo. s. in xpo. vnde et apls ad Gal. iij. istam vltimā auctez allegat ad probandū q̄ in xpo b̄dicent̄ omnes gētes: nō aūt allegauit primā auctem: eo q̄ est ad suum propositum impertinens: vt patz in auctē ambro. supra allegata. q̄ etiā ipa litera testatur apud eos q̄ in lingua hebraica sunt periti: nam ly translatio nostra hic et ibi dicat in distincte. et benedicent̄. nō tñ modica dria est inter hebraicū ibi positū ꝛ verbum q̄ hic ponitur. verbū cū quod hic ponitur nō aliud significat nisi q̄ imprecantes benedictōez alicui dicant. Talem te faciat deus sicut fecit talem: eo modo quo infra. xlviij. dr̄. In te benedicēt israbel. at q; dicēt Faciat tibi deus sicut fecit ephraim ꝛc. vbi manifeste patz. q̄ illa benedictio nō fundat in ipo ephraim tanq̄ in actore principali seu cā efficienti ipius benedictiōis. Et simle verbū hoc ponit supra. xij. ca. vbi dr̄. Atq; b̄dicent in te vniuerse cognationes terre ꝛc. s in hoc loco i hebraico ponitur quodā verbū significās: q̄ ille in quo alij benedicuntur sit cā principaliter effectiua illius benedictionis. q̄ nulli pure creature pōt conuenire: vñ in ps. Deus iudicium ꝛc. loquens de xpo ad ſram: vbi dr̄. Et benedicent in ipo oēs t rib⁹ terre ꝛc. ponitur verbum benedictiōis hoc simile huic q̄ hic ponitur: nō aūt ponitur sicut in ca. xij. supradicto. simlr Esa. lxv. tractans de xpo ad ſram dicit In quo q̄ benedictus est super terram b̄dicetur in deo amen. vbi verbū hoc simle ponitur: sicut hic cum dicit. Et benedicentur in semine tuo ꝛc. nō aūt sicut b̄dicent: q̄d ponitur supra in ca. xij. Concordat etiā predictis. q̄ dr̄ in aliis promissionibus abrae factis nūq̄ interposuit iuramentum aliq̄d: sed solū in hoc loco tm̄ facit. Per memetipm iurauī dicit dñs ꝛc. q̄d non solum tenotatur vt simpliciter iuramentū: vt si diceret. Iurauī dicit dominus simpliciter: sed ad maiorem solennitatē addidit. p memetipsum: sicut alle qui iurat tangendo sacra: vt crucem vel euangelia. et potius corpus christi solennius iurat q̄ ille qui simpliciter iuramētū prestat sine tactu taliū: in q̄ conditur q̄ inter alia. promissa hoc esset maximū: q̄d etiam p̄fecuit facere scriptura in quibusdā alijs locis: sed p̄stare diuinum iuramentū solēne super his: qui ad mysteria xpi venturi pertinebant: sicut cum agitur de sacerdotio christi eterno psalmista. ps. cix. dicat. Iurauit dñs ꝛ nō penitebit eū: tu es sacerdos in eternū: vt intelligatur solēnis firmitas huius iuramenti non solū dixit. Iurauit dñs. sed addidit: et nō penitebit eum. hoc idem patet in ps. Memento dñe dauid ꝛc. vbi cum de regio christi agitur ex semine dauid venturi. p̄s. dicit. Iurauit dominus dauid veritatem ꝛc. iuxta illud euangelij. Habebit illi dñs deus ꝛc. vbi non interposuit iuramentum simpliciter: sed ad solennioꝛ firmitatē addidit. Et nō frustrabitur eū. q̄d satis p̄sonat p̄dictis: vt patet intelligenti. vnde hec anctas bene intellecta multum facit ad p̄cludendū hebreos in hoc q̄ in christo ab abraam descensuro oēs gētes habebant recipe b̄dictōez.

Replica correctoꝛij ptra Burgensem.

In ca. xxij. vbi exponitur illud. Vade in terrā visionis. i. in mōtem ꝛc. Burgen. facit magnarum de nomine moria: in quo reprehendit beatum hieronymū. sed quia eius digressio est in fauoꝛem fidei transeat: potissimum q̄ non est ptra postillatoꝛem: sed q̄ addit se legisse in hebraico maria ꝙ moria: quia ex auctoritate sacri canonis aut sanctoꝛum non habet euidentiam: ea facilitate p̄temnitur qua ꝓbatur: maxime quia cōmuniter omnium interpretationes immo et ipsius burgensis sonant in ꝓtrarium. In eodem capitulo vbi postillatoꝛ ad intentionem Josephi et aliorum dicit ysaac non inuitum ligatum fuisse in oblatione sed spontaneum: quia cū posset nō restitit pī exhibentes xxxv. annoꝛ. Burgen. obiicit dicens. q̄ tūc meritū potius debuit ascribi ysaac q̄ abrae: dicit q̄ ysaac tm̄ fuisse. xv. annoꝛ. inuitū a patre ligatum: idcirco vocatus est puer: q̄d in scriptura de viris. xxxv. annoꝛ dicta non ꝙsueuit. Sed ad obiectionē Burg. rndetur primo: q̄ abraam accepit mandatum a deo ꝛ obediuit nō ysaac ideo sit memoria de merito illius nō istius. sc̄do potest dici: q̄ abraam obediuit deo: ysaac autem homini. s. patri. tercio potest dici: quia ysaac obedientia cum agonia fuit. p̄cedens ex voluntario mixto nō sine terroꝛe et timoꝛe: obedientia aūt abrae ex fide absoluta. vt dicitur ad hebre. xj. quarto quia agens p̄stantius est passo: in hac aūt obedientia abraaꝫ se habuit respectu oblationis vt agens: ysaac vt patiens: ideo de abraaꝫ dicitur: q̄ fecisti rem banc ꝛc. Sed si respicere volueris? Ham benedictio et meritum huic obedientie coꝛrespondens respicit ysaac sicut et abraā. Dr̄ cū q̄ fecisti hāc rem ꝛ non pepercisti filio tuo vnigenito. ꝑter me b̄dicam tibi: et multiplicabo semen tuuꝫ sicut stellas celi ꝛc. hoc secundū referetur ad ysaac: fm illud supra. xxj In ysaac vocabitur tibi semen et sequitur. hic benedictio ysaac: possidebit semen tuum portas inimicorum suoꝝ: et benedicentur in semine tuo omnes gentes. vnde cuius abraam ea oia sibi meruerit nō tñ p se solum: q̄ in sua p̄sona nō vidit effectū: sed p suo semine Quicquid aūt sit de his nō valet q̄d burgen. addit pro confirmatione sui ꝓpositi q̄ ysaac noiatus est puer: quasi scriptura viros fortes pueros vocari nō sit ꝙsueta. cū tamen de pueris Dauid fortissimis mīta dicant. ij. regum. j. et. ij. ca. Et de Josue duce belli dicitur est puer. Exo. xxxiij. Rex assuer? que q̄ fecit cōmuni puerisqꝛ fortissimis p̄ter arum Hester. j. Et xps dixit discipulis p̄ resurrectione pueri nunq̄d pulmētarium habetis Joh. xxj. et act. iij. apli dicti sunt principes pueri esse aduersus pueꝝ ihm. Et Burgen. melius recollectus idē dicit circa. xj. ca. iij. lib. Regum. In eodē ca. vbi exponitur nunc cognoui. id est cognoscere fec: Burgen. dicit q̄ magis ꝓprie exponitur de deo sicut alie metaphore: q̄ deus in hoc se habens quasi nouiter aliquid cognoscens dixit, Nunc cognoui, sed videtur Burgen.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-254/0126
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG